

- **Duminică 1 septembrie 2019**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere publică** despre istoria societății și culturii române, cu accent pe aspectele caracteristice comunităților din regiunea Covasna. Majoritatea romilor din zonă sunt vorbitori de limbă maghiară și cercetările întreprinse în rândul comunităților au scos la iveală elemente arhaice de folclor și tradiții meșteșugărești. Prezentarea a fost urmată de o sesiune de întrebări și discuții la care au participat reprezentanții comunității romilor din cartierul Órkő. Aceste evenimente s-au desfășurat în perioada 26 august - 1 septembrie 2019, în cadrul celei de-a 3-a ediții a *Festivalului MANUS - Întâlnirea romilor din cartierul "Órkő" din Sfântu Gheorghe, județul Covasna*. Evenimentul a fost organizat de Asociația Lármafa. În cadrul acestor zile tematice au avut loc o serie de programe despre și pentru romi, printre care și o masă rotundă în cadrul căreia s-a dezbătut situația și integrarea acestora pe piața muncii. La această dezbateră au fost invitați experți și cercetători. Program întregului eveniment îl puteți consulta [aici](#).

Reacții în presă vedeți aici: [articol 1](#) și [articol 2](#).

- **În perioada 13-14 septembrie 2019**, a avut loc la Inlăceni **conferința** cu titlul *Hagyomány, változatosság és változás a székely nyelvjárásban* (Conferințe din Inlăceni VII. Tradiție) diversitate și schimbare în dialectul secuiesc, organizată de Asociația Pro Énlaka, Universitatea din Pécs - Departamentul de Arheologie, Institutul de Cercetare pentru Strategia Națiunii (Budapesta) Societatea Muzeului Ardelean (Cluj-Napoca). [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a fost co-autorul unei prezentări (împreună cu Petteri Laihonon, Universitatea din Jyväskylä, Finlanda) cu titlul „Nagyon hamar kiderült, hogy nem tudok úgy foglalkozni velük, mint a székelyföldi gyerekekkel”. A moldvai csángómagyar oktatás nyelvi céljai a tanárok szempontjából ["Foarte repede a devenit clar că nu pot lucra cu ei așa cum pot lucrez cu copiii din Secuime". Obiectivele lingvistice ale predării limbii maghiare la ceangăii din Moldova - perspectiva cadrelor didactice]. Prezentarea s-a concentrat pe analiza Programului de predare în Limba maghiară pentru elevii ceangăii din Moldova; atitudinile profesorilor participanți în proiect în privința limbii și a variantelor de limbă. Principalul criteriu de analiză s-a referit la scopurile și posibilitățile lingvistice formulate de profesori în legătură cu orele de predare în limba maghiară (Tánczos 2011). Din analiza interviurilor făcute cu profesorii implicați în acest program a ieșit la iveală că, de multe ori, scopurile lingvistice citează discursuri similare ce sunt bazate pe aceleași ideologii lingvistice, dar câteodată apar și interpretări individuale. Cercetătorii au analizat în detaliu o noțiune care încearcă elucidarea aceluși paradox lingvistic (Tánczos 2011: 241) care apare din cauza faptului că profesorii predau limba maghiară standard într-un context lingvistic în care copiii au cunoștințe destul de limitate ale unei variante vechi a limbii maghiare.
- **În perioada 16-18 septembrie 2019**, a avut loc la Praga **conferința internațională** „Trajectories of Romani Migration and Mobilities in Europe and Beyond (1945-present)” [Traectoriile migrației și mobilității romilor în Europa și în afara Europei], organizată de Jan Grill (Facultatea de Științe Sociale și Economice, Universitatea Valle, Columbia), Helena Sadílková (Seminarul pentru Studii despre romi, Universitatea Charles, Cehia) și Forumul Praga pentru Istoria Romilor (Prague Forum for Romani Histories), Institutul de Istorie Contemporană, Academia de Științe a Republicii Ceha. Scopul evenimentului a fost de a organiza o întâlnire multidisciplinară în cadrul căreia invitații să discute pe baza unor date empirice dimensiunile multiple ale mobilității romilor de după 1945 și să analizeze conexiunile dintre diferitele forme ale mobilității din trecut cu fenomenul migrației din prezent. Din partea ISPMN au participat [Stefánia Toma](#) și [László Fosztó](#), care au prezentat lucrarea intitulată „The Mobility of the Roma as Resource and/or Obstacle for Social Integration in Romania” [Mobilitatea romilor ca resursă și/sau obstacol pentru integrarea socială în România].

Pentru mai multe informații vizitați [pagina de internet a conferinței](#).

Mai multe detalii în [presă](#) și pe [pagina de Facebook](#).

- **Miercuri, 18 septembrie 2019**, a avut loc a **doua întâlnire** a Grupului de lucru pentru revitalizarea limbii tătare, ce are în vedere extinderea funcțiilor limbii tătare prin adăugarea funcției educaționale. Grupul a fost inițiat de DRI în luna august a anului 2019 și a întrunit specialiști ai DRI, ai Ministerului Educației Naționale și ai ISPMN. Din partea ISPMN au participat [Horvath Istvan](#) (președinte ISPMN) și [Adriana Cupcea](#) (cercetător), care au prezentat în cadrul întâlnirii o schiță de politică lingvistică în cazul limbii tătare din Dobrogea (România).

- **Între 19-20 septembrie 2019**, [Jakab Albert Zsolt](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința intitulată Heritage & Environment. 5th Heritage Forum of Central Europe** [Patrimoniul și mediul. Al V-lea Forum al patrimoniului din Europa Centrală] (Cracovia, Polonia), organizată de International Cultural Center - Ministry of Culture Czech Republic - Prime Minister's Office Hungary - Monuments Board of the Slovak Republic. Titlul **prezentării** sale a fost *Memory and Heritage in Rural Contexts: Narratives and Politics of Memory in Transylvania (Romania)* [Memoria și patrimoniul cultural în context rural: narațiuni și politica memoriei în Transilvania]. Studiul a urmărit problematica practicilor de comemorare ca gest social-politic, problematica ruralității contemporane, metodele și tendințele de patrimonizare în Transilvania. În ultimele decenii, memoria și patrimoniul cultural apar într-un context schimbat, politica memoriei devenind astfel mai problematică.
 - **În perioada 23 septembrie - 11 octombrie 2019**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat la un **stagiul de cercetare** în cadrul infrastructurii de cercetare TÁRKI-POLC din Budapesta. Stagiul s-a desfășurat în cadrul proiectului InGRID - acces transnațional, finanțat de Uniunea Europeană. [Fosztó László](#) a avut oportunitatea de a lucra la proiectul său intitulat: Diversitatea etnoculturală și dezvoltare locală. Stagiul a asigurat accesul la bazele de date arhivate și schimb de experiență cu cercetătorii TÁRKI. Rezultatele cercetării vor fi publicate sub forma unui studiu în cursul primăverii anului 2020. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
 - **Luni 23 septembrie 2019**, a fost susținută teza de doctorat „Istoria Muzeului „Haszman Pál” din Cernat. Înființarea, instituționalizarea și primele decenii ale muzeului” având-o ca autoare pe Dimény-Haszmann Orsolya. Teza a fost elaborată și depusă în cadrul Școlii Doctorale „Studii de Hungarologie” la Facultatea de Litere a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a fost numit membru al Comisiei de doctorat pentru analiza tezei. Din comisie au mai făcut parte: profesor universitar dr. Keszeg Vilmos, coordonatorul tezei, profesor universitar dr. János Péntek, președintele comisiei, și referenții oficiali profesor universitar dr. Pozsony Ferenc (Universitatea Babeș-Bolyai), profesor universitar dr. Biró A. Zoltán (Universitatea Sapientia, Miercurea Ciuc).
- Mai multe detalii despre teza de doctorat vedeți [aici](#).
- **Marti, 24 septembrie 2019**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prezentare** cu titlul „Elita evreiască din România în perioada interbelică” în cadrul Școlii de toamnă „Politici Sociale în Comunismul Românesc” (Cluj-Napoca / Sighetu Marmăției, 23-29 septembrie 2019). Evenimentul a fost organizat de către Departamentul de Studii Internaționale și Istoria Contemporană a Facultății de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”. Subiectul școlii de vară a fost legat de destinul elitelor din România secolului XX. Este vorba, mai precis, de acea cohortă elitară care s-a format, s-a afirmat și a influențat cultural, economic, social și politic perioada cuprinsă între sfârșitul Primului Război Mondial și consolidarea regimului comunist (1919-1965). Școala de toamnă a avut scopul de a evidenția teme, direcții și structuri de cunoaștere relaționate cu studiul elitelor în fluxul contemporan al istoriografiei.
 - **În perioada 24-25 septembrie 2019**, a avut la Osijek, Croația, a treia **reuniune** a partenerilor din cadrul proiectului Rediscover (expose and exploit the concealed Jewish heritage of the Danube Region), finanțat în cadrul Programului Transnațional Dunărea. Întâlnirea a avut ca scop prezentarea moștenirii culturale evreiești din orașele participante în proiect și dezbateră modulul în care acestea pot fi incluse în portofoliul turistic. De asemenea, s-au pus bazele creării unor sinergii și schimburi de bune practici între partenerii implicați în proiect. [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a participat la reuniune din partea ISPMN, partener strategic asociat în proiect.

Imagini de la eveniment pot fi vizualizate [aici](#).

- **În perioada 25-26 septembrie 2019**, s-a desfășurat la Cluj-Napoca **conferința** cu titlul „Von der „Selbsthilfe“ zur Fremdsteuerung. Zur politischen Geschichte der Deutschen in Rumänien 1933-1938” [De la autoajutorare la control străin: Spre o istorie politică a germanilor din România, 1933-1938]. Organizatorii evenimentului au fost Institutul pentru Studierea Culturii și Istoriei Germane din Europa de Sud-Est al Universității „Ludwig Maximilian” (IKGS, München); Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (Cluj-Napoca); Grupul de Cercetare pentru Studii Transilvănene (Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde, Heidelberg și Sibiu). Conferința și-a propus să analizeze istoria germanilor din România într-o perioadă decisivă pentru Europa Centrală și de Sud-Est, de la acapararea puterii de către național-socialiști în Germania la „alinieră” ideologică (Geichschaltung) a grupurilor de germani din Europa. S-a concentrat asupra proceselor de transfer și de schimbare care au avut loc la diferite niveluri regionale, de stat și internaționale, care au condus la un control extern complet asupra minorității germane din România.

Programul conferinței poate fi accesat [aici](#).

- **Luni, 30 septembrie 2019**, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat ca referent oficial la susținerea tezei de doctorat cu titlul „Etnicitate și relații de putere. O etnografie a dificultăților educaționale ale romilor căldărari” elaborată și depusă de doamna Muscă M. Mădălina Maria, doctorand la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA) din București. Din comisia de susținere a tezei au mai făcut parte: conferențiar universitar dr. Alfred Bulai, SNSPA, președintele comisiei, profesor universitar dr. Vintilă Mihăilescu, SNSPA, coordonator științific, și referenții tezei, profesor universitar dr. Cezar Bîrzea, SNSPA, profesor universitar dr. Cosima Rughiniș, Universitatea din București, și [Fosztó László](#), cercetător științific grad II, ISPMN, Cluj.

Mai multe detalii despre teza de doctorat vedeți [aici](#).

- **În luna septembrie 2019**, a apărut **volumul** intitulat "Muslim Minorities and the Refugee Crisis in Europe. Narratives and policy responses", editat de Katarzyna Górak-Sosnowska, Marta Pachoka și Jan Misiuna, la Editura SGH Publishing House, ca rezultat al proiectului internațional "Muslim minorities and the refugee crisis in Europe", coordonat de Școala de Studii Economice și Varșovia (SGH). Volumul include studiul "Islam in Dobruja (Romania). Interactions between local tradition and transnational influences" ("Islamul din Dobrogea (România). Interacțiuni între tradiția locală și influențele transnaționale"). În studiul său, [Adriana Cupcea](#) (ISPMN) analizează influențele actorilor statali și nestatali, provenind din spațiul turc și din Orientul Mijlociu, asupra formei locale a religiei islamice din Dobrogea, post 1990.

Conținutul volumului este accesibil [aici](#).

- **În luna septembrie 2019**, a apărut noul număr al revistei *Memoria. Memory. History. Education* - 24 (09/2019), editată de Auschwitz-Birkenau Memorial and Museum, ce conține un material informativ despre Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și proiectele de cercetare legate de istoria și cultura evreilor din România, la care acesta a participat în calitate de partener instituțional. De asemenea, buletinul include o prezentare a celor mai recente publicații apărute la Editura ISPMN pe tema istoriei evreilor (Attila Gidó, „Două decenii. Evreii din Cluj în perioada interbelică”, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2014 și Anca Filipovici - Attila Gidó (editori), „TRECUTUL PREZENT. Evreii din România: istorie, memorie, reprezentare”, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2018).

Revista *Memoria* poate fi consultată [aici](#).

- **În luna septembrie 2019**, s-a lansat call-ul de participare la **conferința internațională** "Nationalism and Populism in Semi-Peripheries: Central and Eastern European Responses to Global Challenges", organizată de The Association for the Study of Nationalities (ASN), în colaborare cu Universitatea Babeș-Bolyai (Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială) și Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale. Conferința va avea loc în perioada 2-4 iulie 2020, la Cluj-Napoca.

Informații despre procesul de aplicare, tematici și calendar pot fi accesate pe [site-ul conferinței](#).

- **În perioada 1-5 octombrie 2019**, s-a desfășurat la Turda **Universitatea de Vară Internațională** „International Migration and Brexit. New Challenges of Migration in Turbulent Times” [Migrația internațională și Brexit-ul. Noi provocări ale migrației în vremuri tulburi] organizată de Centrul Rațiu pentru Democrație (Turda) și Centrul pentru Studiul Comparat al Migrației (Cluj). Scopul școlii de vară a fost acela de a oferi unor tineri cercetători și experți care sunt interesați de tema migrației și a efectelor posibile ale Brexitului un spațiu de discuții și dezbateri. [Stefania Toma](#) (cercetător ISPMN) a participat la școala de vară cu sesiunea intitulată „Romanian Roma Returnees from the UK and other European Countries: how remittances are spent?” în cadrul căreia au fost prezentate rezultate ale unor cercetări recente realizate în cadrul ISPMN. În același timp au fost dezbătute diferitele abordări asupra efectelor migrației și a remiterilor asupra dezvoltării locale și schimbările sociale cauzate de acestea. [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a susținut prezentarea intitulată „Immigration in Europe Today”. În cadrul acestei prezentări cercetătorul a plecat de la o analiză a migrației românești. Autorul a expus participanților concepte și teorii esențiale în studiul migrației, precum și perspective actuale necesare în analiza migrației intraeuropene.
 - **Vineri, 4 octombrie 2019**, a avut loc la Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” din Cluj o **lecție deschisă** cu tema „Genocidul. O tragedie a trecutului sau un fenomen contemporan?”. În cadrul acestui eveniment, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a fost invitată pentru a prezenta elevilor câteva repere legate de Holocaustul în România și fenomenul antisemitismului autohton. Lecția deschisă a fost organizată de masterand Andrei Petruș, absolvent al Elie Wiesel Study Tour 2019, în colaborare cu cadre didactice ale Liceului „N. Bălcescu”.
 - **Sâmbătă, 5 octombrie 2019**, în Aula Magna a Universității Babeș-Bolyai din Cluj a fost prezentat volumul Aranymadár. Tanulmányok Tánzos Vilmos tiszteletére (Pasăre de aur. Studii în onoarea lui Vilmos Tánzos), editat de către [Jakab Albert Zsolt](#) și [Peti Lehel](#) la Editura Asociației Etnografice Kriza János din Cluj, volum în care au apărut și studii ale cercetătorilor ISPMN: [Jakab Albert Zsolt](#): Az első világháború emlékezete Kolozsváron. Keretek, helyek, alakzatok (Memoria Primului Război Mondial la Cluj. Cadre, locuri și forme, pp. 437-453), Könczei Csongor: „Rakja a sapkájába, erre a célra megfelel az is...” Hétköznapi „magyar irredentizmus” a két világháború közötti Erdélyben („Puneți-le în șapcă, pentru asta o fi bună și aia...” „Iredentism maghiar” cotidian în Transilvania interbelică, pp. 455-467) și Peti Lehel: „Nem lehetünk mindannyian... tradicionálisak.” Nyelvi interakciók, változó identitások - moldvai csángók nyugat-európai migrációban („Nu putem toți să fim... tradiționali.” Interacțiuni lingvistice, schimbarea identităților - ceangăii din Moldova în migrație în Europa de Vest, pp. 563-581).
- Detalii vedeți [aici](#) și [aici](#).
- **Joi, 10 octombrie 2019**, [Stefania Toma](#) (cercetător ISPMN) s-a întâlnit cu un grup de studenți de la Departamentul de Asistență Socială din cadrul Universității Catolice din Freiburg, Germania, care au participat la o vizită de studiu pe tema migrației și a minorităților naționale în Cluj, printr-un program Erasmus în parteneriat cu Universitatea Babeș-Bolyai. Scopul întâlnirii a fost de a discuta despre fenomenul migrației din România, și de a prezenta cercetările cele mai recente derulate în cadrul Institutului. Discuția s-a centrat pe efectele migrației romilor din România în localitățile de origine.
 - **În perioada 14-20 octombrie 2019**, [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) a participat la un **stagiu de documentare** la Festivalul de Film Documentar ASTRA. AFF 2019 Sibiu, ajuns la cea de-a 26-a ediție, este cel mai mare festival de film documentar din România și unul dintre cele mai importante din Europa. Anul acesta programul a cuprins o selecție de 126 de filme realizate în 45 de țări, 4 secțiuni competiționale și 12 programe speciale. Pe parcursul festivalului [Iulia Hossu](#) a publicat 4 cronici de film documentar pe portalul cultural LiterNet: [cronica 1](#), [cronica 2](#), [cronica 3](#) și [cronica 4](#).
Mai multe detalii despre întregul eveniment puteți accesa pe [pagina AFF 2019](#).
 - **Luni, 14 octombrie 2019**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) și istoricul Sebestyén Spielmann Mihály au fost invitații emisiunii „Zebra” a televiziunii „Erdély TV”. Tema discuției a fost moștenirea culturală evreiască în Transilvania. Invitații au vorbit despre istoria evreilor din această regiune și despre situația actuală a populației evreiești.

Cei interesați pot viziona emisiunea [aici](#).

- **Marti, 15 octombrie 2019**, la sediul „Societatea Kolozsvar” (Cluj Napoca) s-a organizat un **eveniment** cu tema „Soarta minoritară la Cluj”. Discuția a avut drept scop inventarierea aspectelor speciale ale statutului minoritar. Totodată, și-a propus creșterea sensibilității diferitelor comunități față de problemele celuilalt în menținerea identității etnice. Moderatorul mesei rotunde a fost [Horváth István](#) (președinte ISPMN). Participanții au fost reprezentanți ai grupurilor minoritare: Oláh Emese (viceprimar), Schwartz Róbert (Federația Evreilor din România), Bálint Jália (Societatea de prietenie Armeano-maghiară „Ararat”) și [Veress Ilka](#) (cercetător ISPMN).
- **Marti, 15 octombrie 2019**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prezentare** cu titlul „Zsidó etnikai önszerveződések útkeresése az utódállamokban: integrációs kötődések, disszimilációs folyamatok” [Evreii în statele naționale post 1918: problema integrării și a disimilării etnice] în cadrul conferinței „A magyar kisebbségek politikai integrációjának lehetőségei és korlátai a két világháború között” [Problema integrării politice a minorităților maghiare în statele naționale post 1918]. Evenimentul a fost organizat de către Institutul pentru Studiarea Minorităților de pe lângă Academia Maghiară și a avut loc în sala mare a Casei Cercetărilor de Științe Umaniste a Academiei Maghiare din Budapesta. Subiectul conferinței l-a constituit comunitățile etnice minoritare în Europa Centrală și de Est în perioada interbelică. [Attila Gidó](#) a vorbit despre strategia de integrare a elitelor politice evreiești în viața politică a noilor state naționale (Cehoslovacia, România, Regatul Sârbilor Croaților și Slovenilor).
- **Miercuri, 16 octombrie 2019**, [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la **workshop-ul** intitulat „Etnografia migrației. A observa, a înțelege, a povesti”. Workshop-ul a fost organizat de către Universitatea din Trento, Italia. Workshop-ul a fost centrat pe analiza unor volume care au apărut anul acesta la edituri de prestigiu din domeniu (Editura Universității din Chicago, Editura Universității din California, respectiv Editura Universitară din Provence). Cărțile tratează tematica migrației feminine est-europene în Italia, a refugiaților eritreeni către Europa, respectiv a migrantelor senegaleze în Franța. [Remus Anghel](#) a realizat o analiză a celor trei cărți și a discutat despre meritele și limitările etnografice în analiza migranților aflați într-o situație de precaritate. Această analiză a fost realizată prin comparație și cu situația migranților din România către vestul Europei. **Joi, 17 octombrie 2019**, [Remus Anghel](#) a organizat o masă rotundă la Facultatea de Sociologie a Universității din Trento, Italia, împreună cu Paolo Boccagni, profesor la aceeași facultate. Scopul mesei rotunde a fost acela de a discuta volumul intitulat „Transnational Return and Social Change. Hierarchies, Identities and Ideas” (Întoarcere transnațională. Ierarhii, identități, idei), apărut anul acesta la Editura Anthem Press din Londra. Volumul a fost coordonat de către [Remus Anghel](#), prof. Margit Fauser, Universitatea din Darmstadt, și prof. Paolo Boccagni, Universitatea din Trento.
- **Miercuri, 16 octombrie 2019**, la invitația Institutului Cultural Maghiar Balassi și a Colegiului Hungaricum din Viena, [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN) a participat la o lansare de carte urmată de o masa rotundă. Evenimentul a marcat publicarea volumului Atlasul istoric al romilor (A cigányság történeti atlasza, Méry-RATIO, Šamorín, 2018), autor Bereznay András, prezent la eveniment. Discuția a fost moderată de jurnalistul Michael Laczynski (Die Presse). După lansare și masa rotundă, publicul a avut ocazia de a pune întrebări și a participa la discuții cu autorul și participanții la eveniment.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **În perioada 17-19 octombrie 2019**, a avut loc la Bukowina Institut din cadrul Universității Augsburg (Germania), **conferința** „Geschichte(n) der Bukowina nach dem Visual Turn” [Istoria ale Bucovinei după reorientarea vizuală]. Evenimentul a marcat 30 de ani de la înființarea institutului și a reunit cercetători care au explorat diverse aspecte legate de istoria și comunitățile bucovinene, reflectate în cultura vizuală. În cadrul unui panel ce a dezbătut fenomenul de românizare a Bucovinei după 1918, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a susținut **prezentarea** cu titlul „Nation and Ethnicity in Photo Collections: Images of the Youth in Interwar Bukovina” [Națiune și etnicitate în colecțiile fotografice: imagini ale tineretului în Bucovina interbelică], în care a analizat procesul de românizare a educației în Bucovina, reflectat în colecții fotografice personale, imagini din tipăriturile oficiale și memorialistica bucovineană.

- **În perioada 24-25 octombrie 2019**, a avut loc la Bratislava (Slovacia) **forumul regional pentru politici sociale și economice** organizat de Friedrich-Ebert Stiftung și Central European Labour Studies Institute (Bratislava, Slovacia) cu titlul „#ForumEU11 - Unlocking the Potential of Inclusive Growth at the Local Level: Support for a rich dialogue between employers, unions, local governments and other stakeholders” [Deschizând potențialul creșterii inclusive la nivel local: suport pentru un dialog între angajatori, sindicate, autorități locale și alți actori]. Scopul întâlnirii a fost de a discuta despre posibilitățile și efectele pozitive oferite de dezvoltarea unor parteneriate dintre diferiți actori (parteneri sociali) din diferite domenii (de exemplu, comisiile tripartite) care contribuie la stimularea cooperării și a dialogului social la nivel local și regional. La întâlnire au participat delegații din țările EU11. Din partea ISPMN a fost invitată [Stefánia Toma](#) (cercetător).

Mai multe informații despre proiectul regional găsiți [aici](#).

- **Vineri, 25 octombrie 2019**, [Bokor Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a participat la o discuție organizată cu ocazia lansării **volumului** *Istorie și rasism. Ideea de rasă de la Iluminism la Donald Trump*, de Marius Turda și Maria Sophia Quine, recent apărut în colecția „Historia” a Editurii Polirom. Evenimentul a fost organizat de Editura Polirom și Book Corner. La masa rotundă au mai participat ca invitați, alături de autor, Cristina Raț, Varga Attila, Mihály Szilágyi-Gál și Gabriel Bota.
- **În perioada 28-29 octombrie 2019**, [Ilka Veress](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința internațională** intitulată *Multilingual Practices and Multilingual Awareness* organizată de către Universitatea de Științe Aplicate Thomas More în Antwerpen, Belgia. Prezentarea elaborată în colaborare cu [Katalin Kormos](#) (cercetător ISPMN), cu titlul Institutional Support and Ethnolinguistic Vitality in the Case of Hungarians of Romania [Suport instituțional și vitalitate etnolingvistică în cazul minorității maghiare din România], s-a centrat pe relația densității instituționale cu funcții de protecție a limbii materne și gradul de concentrare teritoriale a populației maghiare. Din punct de vedere metodologic, analiza a prelucrat datele provenite din proiectul Cadastrul sistemului instituțional maghiar, proiect realizat de ISPMN în anul 2018. În prezentare și interpretare au fost utilizate metode cartografice.
- **Miercuri, 30 octombrie 2019**, [Plainer Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prezentare** în cadrul seriei de seminarii DICE-ROMA (proiect ISPMN). În cadrul întâlnirii s-au discutat rezultatele preliminare ale proiectului „Succesul academic în rândul romilor din România și Spania. Condiții, traiectorii, consecvențe (School success among the Roma in Romania and Spain, conditions, trajectories, consequences) implementat în România. Prezentarea cu titlul "Performanță educațională, succes academic și mobilitate educațională printre romii din România - rezultate preliminare" și discuțiile care au urmat s-au centrat pe problemele metodologice și epistemologice specifice subiectului. La atelier au participat [Kozák Gyula](#) și [Stefania Toma](#) (cercetători ISPMN).
- **În perioada 30-31 octombrie 2019**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la Oradea la o **întâlnire consultativă** legată de grupuri vulnerabile și incluziunea socială. Întâlnirea a avut scopul de a pregăti organizarea a două conferințe în cursul anului 2020 cu implicarea actorilor din mai multe domenii, sfera civilă, autorități locale, experți de politici publice și cercetători. La întâlnire au mai participat reprezentanți ai Universității Creștine Partium, reprezentanți ai direcției de resurse pentru incluziunea socială a Secretariatului de Stat pentru incluziunea socială la Ministerul de Interne a Guvernului Maghiar, organizații care derulează proiecte de incluziune socială în cadrul Caritas și Diaconia. Participanții au convenit asupra tematicii, structurii și publicului-țintă ale conferințelor care vor fi organizate în perioada februarie-mai 2020 la Oradea și Șumuleu Ciuc.
- **În luna octombrie 2019**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a devenit membru al colegiului de redacție al revistei „Korunk”, în funcția de redactor responsabil al secțiunii Etnologie. Revista „Korunk” este o revistă științifică în limba maghiară axată pe subiecte de științe sociale, filosofice, istorice și literare. Revista apare lunar și este indexată în datele de bază CEEOL și EBSCO.

- În luna octombrie 2019, a apărut numărul 13 al revistei *Spatial Justice/Justice spatiale*. Numărul este unul special, conceput sub forma unei colecții de articole semnate de o parte a cercetătorilor din cadrul proiectului RELOCAL - "Resituating the local in cohesion and territorial development", proiect derulat sub coordonarea Universității Finlanda de Est din Joensuu, cu 14 instituții partenere și cu sprijinul financiar al programului european de cercetare Horizon 2020. În cadrul acestui număr al revistei a apărut articolul intitulat: *Incomplete Housing Justice in Romania under Neoliberal Rule*. Articolul este semnat de Enikő Vincze, Cristina Bădiță și [Iulia-Elena Hossu](#) (cercetător ISPMN). Considerând că problema locuirii se situează în centrul nedreptății spațiale și al inegalităților teritoriale, articolul analizează in justiția spațială ca rezultat al politicilor de locuire care funcționează la intersecția dintre 3 nivele: local, național și transnațional.

Întregul articol poate fi accesat [aici](#), în limbile engleză și franceză.

- În luna octombrie 2019, a apărut articolul intitulat „Nem lehetünk mindannyian... tradicionálisak.” Nyelvi interakciók, változó identitások - moldvai csángók nyugat-európai migrációban. („Nu putem toți să fim... tradiționali.” Interacțiuni lingvistice, schimbarea identităților - ceangăii din Moldova în migrație în Europa de Vest) semnat de Peti Lehel. Articolul a apărut în [Jakab Albert Zsolt-Peti Lehel](#) (eds.): *Aranymadár. Tanulmányok Tánzos Vilmos tiszteletére. Kriza János Néprajzi Társaság-BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet-Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 2019, 563-580.* Articolul examinează efectele migrației ceangăilor din Moldova asupra etnicității. În acest cadru autorul analizează relația dintre migrație și limbă, precum și conținutul identității care se modifică ca urmare a experiențelor de migrație în Europa de Vest, formându-se astfel o nouă identitate ceangăiască. Întrebarea principală este: ce rol joacă experiențele de migrație în raport cu limba și cum afectează practicile de identificare ale comunităților. Adică, ce fel de procese contribuie la crearea noii identități ceangăiești, și care sunt componentele acesteia? Autorul examinează apoi modul în care noua identitate ceangăiască se raportează la aspirații etnopolitice și ale politicii lingvistice maghiare (educație maghiară, liturghie maghiară).
- În luna octombrie 2019, a apărut la Editura ISPMN ediția a doua a volumului Ottmar Trașcă, [Remus Gabriel Anghel](#) (coord.): *Un veac frământat : germanii din România după 1918*. Această carte este o istorie socială și politică a germanilor după 1918, în care se discută cele mai importante momente care au marcat istoria acestei comunități: perioada de relativă prosperitate până în 1933; tulburii ani '30, caracterizați prin ascendența grupărilor radicale și a antisemitismului, participarea la război; deportarea în masă, deposedările de bunuri și discriminările din perioada postbelică, refugiul și migrația masivă care aproape că au condus la extincția comunităților germane din România; în fine, revirimentul actual și rearticularea asociativă postdecembristă.
- A apărut articolul semnat de [Bokor Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN), intitulat *Minority feminty at intersections: Hungarian women's movements in interwar Transylvania*. Articolul a fost publicat la Editura Routledge, în seria Routledge Histories of Central and Eastern Europe, în volumul Jan Fellerer, Robert Pyrah, Marius Turda (eds.): *Identities in-Between in East-Central Europe*. Articolul - trecând în revistă formarea organizațiilor femeilor maghiare din perioada interbelică transilvăneană - analizează categoria foarte sensibilă și specială a feminității minoritare. Studiul discută totodată diferitele moduri de utilizare a acestei categorii în discursurile politice interbelice, și în procesul de creare a unei noi identități etnice regionale.
- A apărut volumul Dimény Attila: [Moștenirea culturală a cimitirului reformat din Târgu Secuiesc] *Kegyélet emlékéül állították. A kézdivásárhelyi református temető kulturális öröksége*, [Jakab Albert Zsolt](#) (ed.) Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2019.
Prin cercetările efectuate în anii 2014-2015 s-a început prelucrarea sistematică a datelor despre cimitirul reformat din Târgu Secuiesc. Din analiza evoluției teritoriale a necropolei a rezultat o abundență de date noi. Pe parcursul analizei s-a urmărit elaborarea unei hărți, pe care au fost marcate 362 de morminte și 403 locuri de morminte. Cu ajutorul acesteia vom putea urmări soarta mormintelor din cimitir. Totodată, rezultatele cercetării pot fi folosite și de Biserica Reformată la marcarea mormintelor părăsite, și repartizarea lor noilor proprietari. Atragerea atenției asupra pietății față de decedați și îngrijirea mormintelor vechi pot fi benefice pentru întregul cimitir. Pe de altă parte, cercetarea poate veni în ajutorul administrației locale în efortul său de a proteja și îngriji mormintele personalităților istorice locale. Cu ajutorul hărții elaborate în cadrul cercetării noastre aceste morminte pot fi identificate cu ușurință.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- A apărut **volumul** editat de [Jakab Albert Zsolt](#) - Peti Lehel: [Pasărea de Aur. Studii în cinstea lui Vilmos Táncczos] Aranymadár. Tanulmányok Táncczos Vilmos tiszteletére. Kriza János Néprajzi Társaság - BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet - Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2019. Lucrarea este un volum omagial, cuprinde studii din domeniul etnografiei, antropologiei culturale și sociale, lingvisticii și istoriografiei.

Puteți accesa volumul [aici](#).

Cartea include și studiul lui [Jakab Albert Zsolt](#) (cercetător ISPMN) cu titlul: [Memoria Primului Război Mondial la Cluj. Cadre, locuri și forme] Az első világháború emlékezete Kolozsváron. Keretek, helyek, alakzatok, 437-453. Studiul urmărește modul în care s-a organizat expunerea memoriei Marelui Război în opinia publică locală în timpul și după Primul Război Mondial, care au fost modalitățile și instrumentele, ocaziile și formele festive prin care s-a menținut interesul față de evenimente și implicarea populației civile în război. Războiul, care s-a declanșat cu declarația austro-ungară din 28 iulie 1914, a construit un nou tip de erou pentru publicitate: eroul mort. Autorul a considerat că este important să prezinte cele mai importante funcții ale acțiunilor memoriale și a comemorărilor: conectarea cu evenimentelor de peste/din afara localității de spațiul local, editarea biografiei eroului care își sacrifică viața pentru patrie, stimularea sacrificiului civic.

Mai multe detalii [aici](#).

- A apărut **volumul** Bata, Tímea - Jakab, Albert Zsolt (eds.): [Plecări și sosiri. Procese de migrație și răspunsuri locale din perspectiva etnografiei și a antropologiei (Cărți Kriza nr. 46)] Departure and Arrival: Migratory Processes and Local Responses from Ethnographic and Anthropological Perspective. (Papers of the 2nd Finnish-Hungarian-Estonian Ethnological Symposium, Cluj-Napoca, May 9-13, 2017) (Kriza Books, 46) L'Harmattan - Hungarian Ethnographical Society - Kriza János Ethnographic Society - Museum of Ethnography, Budapest-Cluj-Napoca, 2019.

În ultimul secol și jumătate au avut loc numeroase evenimente politice, sociale și economice, respectiv schimbări în cursul vieții individuale care au determinat milioane de oameni să-și părăsească pământul natal pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp sau chiar pentru totdeauna. În ceea ce privește geografia migrației, trebuie să deosebim migrația din cadrul unei țări de cea care presupune trecerea unei frontiere. Ținând cont de diferența dintre migrația voluntară și cea forțată, pornirea la drum, experiența drumului în sine și sosirea într-o locație oferă posibilitatea de a descoperi fenomene ca prezervarea și transmiterea valorilor, respectiv înțelegerea proceselor, practicilor de integrare și izolare. Dar și abordarea, atitudinea grupurilor locale emitente și primitoare, răspunsul lor la această nouă situație. Pentru înțelegerea acestui fenomen complex este nevoie de o abordare interdisciplinară, iar în acest sens ne pot fi de folos rezultatele etnografiei și ale antropologiei. În cadrul volumului a apărut studiul lui Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel (cercetători ISPMN) cu titlul [Migrație și etnicitate - cehii din Banat (România)] Migration and Ethnicity: The Czechs from Banat (Romania) despre minoritatea cehă din Banat. În prima jumătate a secolului al XIX-lea, coloniștii cehi s-au stabilit, cu precădere, în munții împăduriți de pe cursul inferior al Dunării din partea de sud-vest a României. Înainte de schimbarea regimului, comunitatea cehă din România număra aproximativ 5500 de persoane. După 1989 are loc emigrarea tot mai accentuată a populației vorbitoare de limbă cehă și de religie romano-catolică. Recensământul din 1992 a numărat 5797 de cehi în România, populația scăzând la 2477 de persoane până la recensământul din 2011, ceea ce reprezintă o scădere de 57% în mai puțin de un deceniu. Ce reflectă oare cifrele statistice? Ce fel de modele migraționale se manifestă aici și ce se întâmplă cu comunitățile de origine? Cum se transformă semnificațiile asociate cu locurile de origine în rândul emigranților cehi? Cum apare patria părăsită în discursul lor? Și cum influențează cehii din patria-mamă, aflați în căutarea ruralității tradiționale, a experienței exotice și a „călătoriei în timp”, etnicitatea cehilor din România?

Mai multe detalii despre volum vedeți [aici](#).

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.